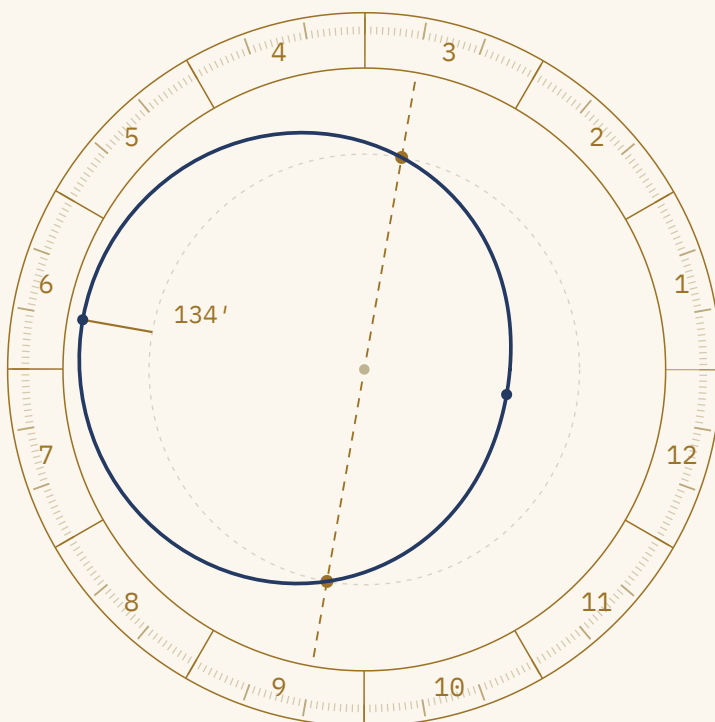

ตำราโหราศาสตร์ไทย ฉบับปรับปรุงสมัย

หน้าเครดิตและสัญญาของฉบับ

ตำราโหราศาสตร์ไทย
ฉบับปรับปรุง

ภาคที่ ๑ • พระสุริยาตร์และมานัตต์

ฉบับนี้ไม่ได้เขียนสูตรชุดใหม่ขึ้นแทนตำรา หน้าที่ยกมโนคือคือ
ข้อความเดิมให้เดินตามได้ทีละขั้น จัดลำดับใหม่ตามการสอน และ
บอกให้ชัดทุกครั้งว่าส่วนไหนมาจากต้นฉบับ ส่วนไหนเป็นคำอธิบาย
ที่เพิ่มเข้ามา

ต้นฉบับ

คัมภีร์โหราศาสตร์ไทย ฉบับสมบูรณ์

ผู้แต่งต้นฉบับ

หลวงวิศาลดรุณกร (อิน สาริกบุตร)

ปีที่รวมพิมพ์

พ.ศ. 2508

ฉบับ

ฉบับปรับปรุง • พิมพ์ครั้งแรก พ.ศ.
๒๕๖๙

ภาษา

ไทย

สัญญาที่ขอของฉบับนี้

- ทุกก่อนเนื้อหาที่มีป้ายบอกแหล่งที่มา**
ป้ายห้าแบบนี้ปิดไม่ได้ — ไม่มีโหมด “ซ่อนป้ายให้อ่านสั้น”
- เนื้อหาที่อ้างตำรา อ้างเลขหน้าได้เสมอ**
ข้อความที่ยกมาตรง ๆ ตรงกับคำถอดจากภาพ
หน้าต้นฉบับตัวต่อตัว และคงเลขไทยไว้
- ตัวเลขในเล่มมาจากเครื่องคำนวณ**
รอยคำนวณ ตัวอย่าง และเฉลย ตรวจด้วยเครื่อง
ชุดเดียวกับที่ใช้เขียนบท
- เมื่อตำราเจียบ ไม่เต็มให้เนียน**
ถ้าหลักฐานไม่พอ เครื่องหยุดพร้อมเหตุผล แทนที่
จะเดาแล้วเดินต่อ

ข้อมูลการพิมพ์

ฉบับนี้จัดพิมพ์เอง ไม่ผ่านสำนักพิมพ์ และไม่มีเลข ISBN • เนื้อหาใหม่ของฉบับนี้ — คำอธิบาย การจัดลำดับ แบบฝึกหัด และไดอะแกรม — สงวนลิขสิทธิ์ ส่วนถ้อยคำของต้นฉบับยังมีสถานะตามวัตถุดิบทาง ฉบับนี้ไม่ได้สงวนสิทธิ์เพิ่มให้

ผู้เรียบเรียง/จัดพิมพ์	ISBN	สัญญาอนุญาตเนื้อหา	สัญญาอนุญาตโปรแกรม
เจษฎากร อินต๊ะวิชา • จัดพิมพ์เอง	ไม่มี ISBN	สงวนลิขสิทธิ์ © ๒๕๖๙	Apache-2.0

ฉบับนี้ไม่พิมพ์ภาพถ่ายหน้าหนังสือต้นฉบับ ทุกรูปในเล่มเป็นไดอะแกรมที่พล็อตจากตัวเลขของตัวเอง • เนื้อหาของต้นฉบับที่ยกมาอ้างอิงคงไว้ตามเดิมทุกตัวอักษร

สารบัญ

5 ภาค · 19 บท · แบบฝึกหัด 42 ข้อ · ออนไลน์อีก 84 ข้อ

ภาค 1	ภาค 2	ภาค 3	ภาค 4	ภาค 5
3 บท	5 บท	3 บท	4 บท	4 บท

ทั้งเล่มโดยย่อ: ความกว้างของแต่ละแถบคือสัดส่วนจำนวนบทในภาคนั้น สีของแถบไม่ได้สื่อความหมายอื่น คอลัมน์ “ต้นฉบับ” ระบุเลขหน้าในฉบับ พ.ศ. 2508 ส่วนคอลัมน์ขวาสุดระบุจำนวนแบบฝึกหัด

– บทนำ · ฟาที่ตำรากำลังพูดถึง – ทำไมวงกลมวงเดียวจึงพอสำหรับดาวทุกดวง	ไม่มีในต้นฉบับ	0
--	----------------	---

ภาค 1 · พื้นฐานก่อนลงมือ

ต้นฉบับ แบบฝึกหัด

1	โหราศาสตร์ไทยคำนวณอะไร — และทำไมไม่ต้องถามสถานที่เกิด	ไม่มีในต้นฉบับ	0
2	ระบบเลขและหน่วยของตำรา — หน่วยมุม ระยะเวลา และการหารเอาเศษ	น. 28–30 · 132	2
3	ปฏิทินไทย — จุลศักราช เกลิงศก มหาสงกรานต์ ดีถี	น. 142–145	2

ภาค 2 · จากวันเกิดถึงดวงดาว

4	ทำอัฐตา — จากปีเป็นวัน	น. 31–35	3
5	ตำแหน่งเจสีย (มฺริยม) — ใช้พระอาทิตย์เป็นแบบ	น. 36–38	2
6	ตำแหน่งจริง (สัมมุส) — ฉายาและการแก้ค่า	น. 39–41	2
7	กำลังพระเคราะห์ — สะพานสู่ดาวทั้งเจ็ด	น. 59	2
8	ดาวที่เหลือ 9 ดวง — ตารางค่าคงที่ชุดเดียวจบ	น. 42–54 · 61–108	3

ภาค 3 · จากเวลาเกิดถึงลัคนา

9	เวลาไทยกับความยาววัน — อันโตนาที พหินาที	น. 132 · 11 · 13	2
10	สัมพัทธ์ 2 วิธี — สองทางต้องบรรจบที่เลขเดียวกัน	น. 127–131	3
11	มหานาทีสามชั้น — แผนที่ลัคนาหนึ่งวันเต็ม	น. 132–140	2

ภาค 4 · ผูกดวง

12	นวางค์ · ตรียางค์ — แก้วส่วนและสามส่วนของราศี	น. 141	2
13	ผูกดวง · ตบเศษ — เอาเลขจากทุกบทมาผูกเป็นดวงจริง	น. 109–117	2
14	ทำดีถึ นาทิดี · ฤกษ์พระเคราะห์ — เครื่องวัดสองชั้นสุดท้าย	น. 55–58	3
15	ทำดวงพิชัยสงคราม — ผังรวมทุกอย่างของภาคที่ ๑	น. 118–126	3

ภาค 5 · คัมภีร์สารัมภ์ ภาคที่ ๒ ของต้นฉบับ — เครื่องคำนวณคราส คณและชุดกับสุริยยาตร์

16	สารัมภ์เปิดคัมภีร์ — จะรู้ได้อย่างไรว่าจะมีคราส	น. 146–150	2
17	สุริยยาตร์สารัมภ์ — อุณทิน พล มัธยม สมุส	น. 151–155	3
18	จันทรคราส · พรางค์ — จากปุณมีถึงเวลานาฬิกา	น. 156–162	2
19	สุริยคราส — ลัมพ วิกเขป และเงาที่พาดผ่านบางกอก	น. 163–171	2

ภาคผนวก บทส่งท้าย และเฉลย

ก เทียบสูตรตำรากับดาราศาสตร์ปัจจุบัน — ชั้น [นอกตำรา] ทั้งภาค

ข ตารางค่าคงที่รวมของภาคที่ 1 — ทุกค่าพร้อมหน้าตำรา

ค อภิธานศัพท์ — เรียงตามอักษรไทย

ง แผนที่ย้อนกลับ หน้าตำรา → บท — เปิดจากหน้าตำรามาหาบท

◆ บทส่งท้าย — ปรับสมัยหมายถึงอะไร — ทุกจุดที่ฉบับนี้ต้องเลือก

จ เฉลยแบบฝึกหัด — ครบ 126 ข้อ · คำวนตอนสร้างเล่ม

ลำดับบทในเล่มนี้เรียงตามทางเดินของตัวเลข ไม่ได้เรียงตามหน้าของต้นฉบับ · แผนที่เทียบหน้าต้นฉบับกับบทในเล่มนี้อยู่ท้ายเล่ม

บทนำ

ฟ้าที่ตำรา กำลังพูดถึง

ก่อนจะเปิดสูตรหน้าแรก บทนำนี้พาไปดูของจริงที่ตำรากำลังคำนวณอยู่ — ทำไมทุกอย่างจึงเริ่มที่ดวงอาทิตย์ ทำไมวงกลมวงเดียวจึงพอสำหรับดาวทุกดวง และดาวสิบดวงของตำราตรงกับอะไรบนฟ้าบ้าง

บทนำนี้ทั้งบทเป็นคำอธิบายของฉบับปรับปรุงสมัย ไม่มีข้อความหรือตัวเลขใดมาจากต้นฉบับ พ.ศ. 2508 · ผู้ที่อยากเข้าตำราทันทีข้ามไปบทที่ 1 ได้เลย

ทุกอย่างเริ่มที่ดวงอาทิตย์

คนที่ไม่มีนาฬิกา ไม่มีปฏิทิน และไม่มีเครื่องมือใดเลย ยังบอกเวลาได้ เพราะมีของอยู่อย่างหนึ่งที่กลับมาตรงเวลาเสมอโดยไม่ต้องขออนุญาตใคร นั่นคือดวงอาทิตย์

สำหรับประเทศไทย ดวงอาทิตย์ขึ้นทุกวัน แต่ตำแหน่งขึ้นและตกค่อย ๆ เลื่อนไปตามฤดูกาล เงาของเสาตั้งตรงจะสั้นที่สุดเมื่อดวงอาทิตย์อยู่สูงสุดของวัน ซึ่งเวลาในนาฬิกาอาจต่างกันเล็กน้อยในแต่ละวัน ถ้าจดวันที่เงาตอนนั้นสั้นที่สุดของปีเอาไว้ แล้วรออีกครั้งจนเงาสั้นที่สุดอีกหน จำนวนวันที่นับได้ระหว่างนั้นคือ **หนึ่งปี** — ไม่ต้องรู้ว่าโลกกลม ไม่ต้องรู้ว่าอะไรโคจรรอบอะไร แค่นับวันให้ครบ

ตำราเล่มนี้ก็เริ่มตรงนั้น ค่าแรกที่ต้องหาให้ได้คือ **จำนวนวันที่ผ่านไป** แล้วจึงค่อยแปลงเป็นตำแหน่งของดวงอาทิตย์ จากนั้นดาวดวงอื่นจึงตามมา บทที่ 3 กับบทที่ 4 ของเล่มนี้ทำเรื่องเดียวกับคนเฝ้าเงาเมื่อพันปีก่อน เพียงแต่ทำด้วยการตั้งคุณตั้งหารแทนการปักไม้

จากการเฝ้าดู กลายเป็นตัวเลข

ฐานข้อมูลของคนโบราณคือการ **จดว่าเห็นอะไร ที่ไหน เมื่อไร แล้วสังเกตซ้ำอย่างต่อเนื่อง** เมื่อบันทึกยาวนานพอ คาบการกลับมาตำแหน่งเดิมก็ปรากฏ — ดาวดวงนี้กลับมาที่เดิมทุกเท่านี้วัน ดวงนั้นทุกเท่านี้วัน

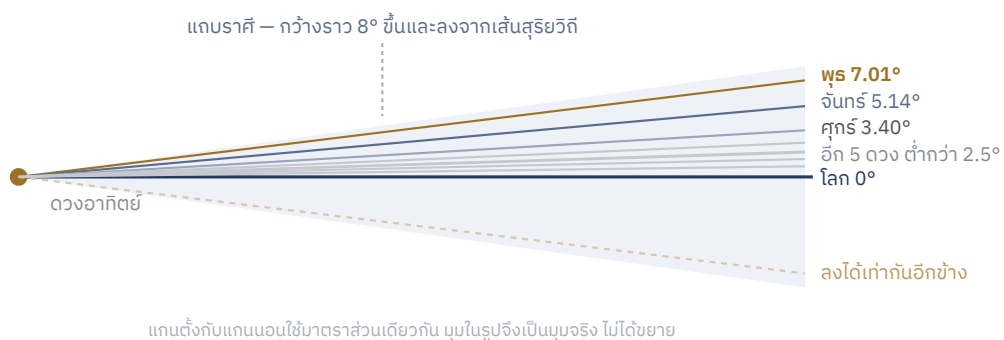
เมื่อรู้คาบแล้ว การทำนายตำแหน่งก็กลายเป็นเลขคณิตล้วน ๆ ไม่ต้องเงยหน้าดูฟ้าอีก นี่คือเหตุผลที่สูตรเกือบทั้งเล่มนี้หน้าตาเหมือนกันหมด คือ **คูณด้วยคาบ แล้วหารเอาเศษ** เศษที่เหลือคือตำแหน่งที่ยังเดินไม่ครบรอบ

และเพราะมันมาจากการเฝ้าดู ไม่ได้มาจากทฤษฎี ตำราจึงไม่เคยอธิบายว่าทำไมตัวเลขถึงเป็นค่านั้น มันบอกแค่ว่าให้ใช้ค่านั้น ผู้อ่านที่อยากรู้ว่าค่าที่ตำราใช้ใกล้ของจริงแค่ไหน ดูได้ที่ภาคผนวก ก

ทำไมวงกลมวงเดียวจึงพอ

สิ่งที่น่าจะสะดุดตาผู้อ่านสมัยนี้มากที่สุดเมื่อเปิดตำราโหราศาสตร์เล่มใด ๆ ก็ตาม คือดาวทุกดวงถูกวางอยู่บน **วงกลมวงเดียว** แบ่งเป็นสิบสองช่อง ทั้งที่เรารู้กันว่าดาวแต่ละดวงอยู่คนละที่ คนละระยะ และโคจรคนละวง

เหตุผลที่ทำอย่างนั้นได้ไม่ใช่เพราะโบราณไม่รู้ แต่เพราะ **ฟ้าเป็นอย่างนั้นจริง ๆ** ระบบสุริยะไม่ได้กระจายอยู่รอบตัวเหมือนฝูงผึ้ง แต่แบนราบกับจานข้าว ดาวเคราะห์หลักทั้งแปดดวงโคจรเอียงจากระนาบสุริยวิถีประมาณ 7.01 องศาหรือน้อยกว่า

รูป บ.1 • มองระบบสุริยะจากด้านข้าง. ถ้าฟ้ากระจายรอบตัวจริง เส้นเหล่านี้จะซีไปคนละทิศจนเขียนลงวงเดียวไม่ได้

- สิ่งที่รูปบอกแต่ตารางบอกไม่ได้คือ ความบางของแถบนี้คือเงื่อนไขที่ทำให้วงราศีสิบสองช่องใช้ได้กับดาวทุกดวงพร้อมกัน

ผลก็คือ เมื่อมองจากโลก ดาวทุกดวงจะเดินอยู่ใกล้แนวสุริยวิถีเป็นแถบแคบ ๆ พาดข้ามท้องฟ้า ไม่ได้กระจายลุ่มไปทั่วทรงกลมฟ้า แถบนั่นเองที่ถูกซอยเป็นสิบสองช่องและกลายเป็นราศี **วงกลมวงเดียวจึงพอ เพราะดาวไม่เคยออกนอกแถบ**

ดวง	มุมเอียงจากระนาบสุริยวิถี	ตำราคำนวณดวงนี้ใหม่
พุธ	7.01°	คำนวณ — เอียงมากที่สุดในหมู่ดาวเคราะห์
ดวงจันทร์	5.14°	คำนวณ — เอียงมากที่สุดในชุดที่ตำราใช้ และเป็นเหตุให้คราสไม่เกิดทุกเดือน
ศุกร์	3.40°	คำนวณ
เสาร์	2.49°	คำนวณ
อังคาร	1.85°	คำนวณ
เนปจูน	1.77°	ไม่คำนวณ — ตำราไม่มีดวงนี้ในชุดสิบดวง
พฤหัสบดี	1.30°	คำนวณ
ยูเรนัส	0.77°	คำนวณ — ตำราเรียกมฤตยู ดูกที่ 8
โลก	0°	ไม่ — โลกคือจุดที่ยืนดู ระนาบวงโคจรของโลกใช้เป็นระนาบอ้างอิงของสุริยวิถี

ตาราง บ.1 • มุมเอียงของวงโคจรเทียบกับระนาบสุริยวิถี. มุมสูงสุดคือพุธประมาณ 7.01 องศา เทียบกับวงกลมเต็ม 360 องศาแล้วนับว่าบางมาก แถบราศีที่กว้างราว 8 องศาทั้งขึ้นและลงจากเส้นสุริยวิถีจึงครอบคลุมทุกดวงไว้ได้หมด รวมทั้งดวงจันทร์ที่เอียงมากที่สุดในชุดที่ตำราใช้ • ตรวจสอบกับ NASA/JPL Solar System Dynamics และ NASA Science

ระยะทางที่ตำราไม่จำเป็นต้องรู้

ตำราคำนวณได้แต่ **ทิศ** ว่าเมื่อมองจากโลกแล้วดาวดวงนั้นอยู่ตรงไหนของแถบราศี มันไม่เคยคำนวณ **ระยะ** ว่าดาวอยู่ไกลเท่าไร และไม่จำเป็นต้องรู้ด้วย เพราะการอ่านดวงชะตาใช้แต่ทิศ

ถึงอย่างนั้น การเห็นระยะจริงสักครั้งก็ช่วยให้เข้าใจว่าทำไมดาวชั้นนอกจึงเดินช้าจนตำราให้ตัวหารเป็นเลขใหญ่พิศพิศพิศ — ดาวยิ่งไกล ยิ่งใช้เวลาเดินครบรอบนาน

ตารางข้างล่างวางระยะกับคาบโคจรไว้ข้างกัน จะเห็นชัดว่าสองอย่างนี้เดินไปด้วยกัน — ยิ่งไกล ยิ่งใช้เวลาครบรอบนาน

ดวง	เส้นผ่านศูนย์กลาง (กม.)	ระยะจากดวงอาทิตย์ (AU)	รอบละ (ปีโลก)
ดวงอาทิตย์	1,391,400	—	—
พุธ	4,879	0.39	0.24
ศุกร์	12,104	0.72	0.62
โลก	12,742	1.00	1.00
อังคาร	6,779	1.52	1.88
พฤหัสบดี	139,820	5.20	11.86
เสาร์	116,460	9.58	29.46
ยูเรนัส	50,724	19.22	84.01
เนปจูน	49,244	30.05	164.8

ตาราง บ.2 · ขนาดและระยะจริงของดาวที่บกน่านี้นู่ถึง. 1 AU คือระยะเฉลี่ยจากโลกถึงดวงอาทิตย์ ราว 150 ล้าน กิโลเมตร · คอลัมน์ขวาสุดคือคำตอบว่าทำไมตัวหารของดาวชั้นนอกในตำราจึงเป็นเลขใหญ่ — ยูเรนัสเดินครบรอบใช้เวลา 84 ปีโลก และเนปจูนเดินครบรอบใช้เวลา 164 ปีโลก ใช้ตัวหาร 84 พอดี ซึ่งเป็นหลักฐานชั้นหนึ่งที่บ่งชี้ว่า 8 หยิบมาใช้ · ตรวจทานกับ NASA/JPL Solar System Dynamics

ดาวสิบดวงของตำรา ไม่ใช่ดาวเคราะห์แปดดวง

ข้อสุดท้ายก่อนเข้าเล่ม และเป็นข้อที่ถ้าข้ามไปจะเข้าใจผิดตลอดทั้งเล่ม — **รายชื่อ**
ดาวของตำราไม่ใช่รายชื่อดาวเคราะห์

ตำราคำนวณสิบดวง คือ อาทิตย์ จันทร์ อังคาร พุธ พฤหัสบดี ศุกร์ เสาร์ ราหู เกตุ และมฤตยู · ในนั้นดวงอาทิตย์เป็นดาวฤกษ์ ดวงจันทร์เป็นบริวารของโลก ทั้งสองไม่ใช่ดาวเคราะห์ · ส่วนราหูกับเกตุไม่ใช่ก้อนวัตถุบนฟ้าเลย เรื่องนี้บทที่ 8 อธิบายไว้เต็ม ๆ พร้อมข้อควรระวังที่สำคัญมากข้อหนึ่ง

ดาวเคราะห์ที่ดาราศาสตร์ปัจจุบันนับ แต่ตำราไม่นับ คือเนปจูน ส่วนพลูโตซึ่งตำราก็ไม่นับ ถูกสหพันธ์ดาราศาสตร์สากลจัดเป็นดาวเคราะห์แคระเมื่อ พ.ศ. 2549

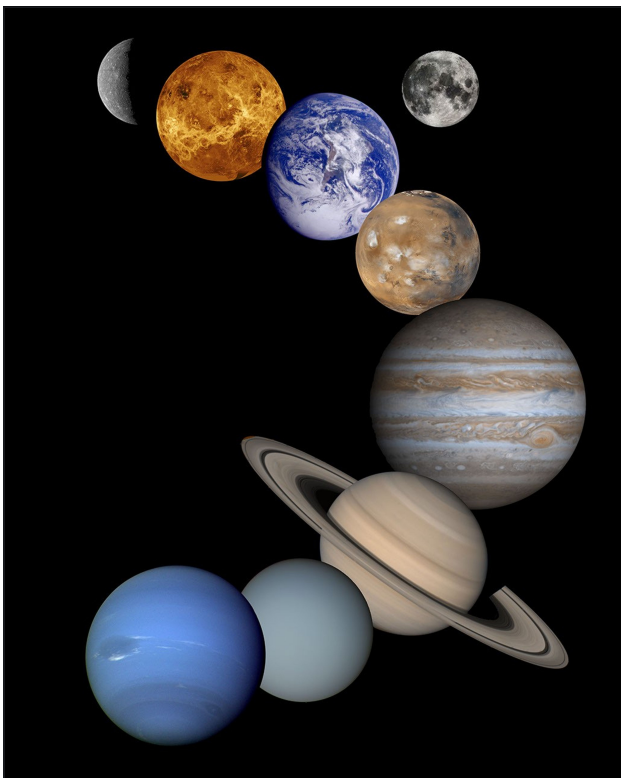
จุดที่ตรงกันพอดีมีอยู่จุดหนึ่งคือ **มฤตยูกับดาวยูเรนัส** ซึ่งบตกที่ 8 และภาคผนวก ก
ชวนดูหลักฐานว่าทำไมจึงเชื่อว่าเป็นดวงเดียวกัน

ที่ต้องย้ำอีกครั้งคือ ตำราคำนวณ **ตำแหน่งที่มองเห็นจากโลก** ไม่ใช่ตำแหน่งจริง
รอบดวงอาทิตย์ ภาพระบบสุริยะในบทนำนี้จึงเป็นฉากหลังให้เข้าใจ ไม่ใช่แผนภาพ
ของสูตร

บทนำนี้อยู่นอกตำรา

ไม่มีข้อความหรือตัวเลขใดในบทนำนี้มาจาก *คัมภีร์โหราศาสตร์ไทย ฉบับสมบูรณ์* ตำราไม่ได้พูดถึง
ระยะทาง ไม่ได้พูดถึงระนาบวงโคจร และไม่ได้อธิบายว่าดาวคืออะไร ทั้งหมดนี้เป็นคำอธิบายที่ฉบับ
ปรับปรุงเติมเข้ามาเพื่อวางฉากให้ผู้อ่าน

ตั้งแต่บทที่ 1 เป็นต้นไป ทุกหน้าจะมีป้ายบอกที่มาของแต่ละข้อความชัดเจน ว่าอันไหนเป็นถ้อยคำ
เดิมของตำรา อันไหนเป็นคำอธิบายของฉบับนี้ และอันไหนเป็นมติ

ภาพถ่ายจริงจากยาน

พุธถึงเนปจูน

รูป บ.2 • ภาพจริงของดาวในระบบสุริยะ. ในภาพมี
พุธ ศุกร์ โลกกับดวงจันทร์ อังคาร พฤหัสดี เสาร์
ยูเรนัส และเนปจูน

ภาพมาจากยาน Mariner 10, Magellan, Galileo,
Mars Global Surveyor, Cassini และ Voyager

นี่คือภาพตัดต่อรวม ไม่ใช่ภาพถ่ายเฟรมเดียว ไม่
แสดงระยะหรือตำแหน่งจริงบนท้องฟ้า • ดาวชั้นในใช้
มาตราส่วนใกล้เคียงกันภายในกลุ่ม ดาวชั้นนอกก็เช่น
กัน แต่สองกลุ่มไม่ได้ใช้มาตราส่วนเดียวกัน

NASA/JPL • PIA03153 • 2001

1 ภาคที่หนึ่ง พื้นฐานก่อนลงมือ

สามบทแรกไม่ได้สอนคำนวณดาว แต่สอนเครื่องมือที่ต้องมีก่อน — ระบบเลข
หน่วยวัด และปฏิทิน ตำราเดิมกระจายเรื่องเหล่านี้ไว้คนละที่ ฉบับนี้รวบรวมไว้
ต้นเล่ม

1	โหราศาสตร์ไทยคำนวณอะไร
ภาพรวมทั้งเล่ม · แผนที่สายคำนวณ · วิธีอ่านป้ายห้าแบบ	ไม่มีในต้นฉบับ
2	ระบบเลขและหน่วยของตำรา
ฐานมุขสี่ชั้น · มาตรฐานเวลาไทย · การหารเอาเศษ	น. 28–30
3	ปฏิทินไทย
จุลศักราช · เกลิงศก · มหาสงกรานต์ · ดิถี	น. 142–145

ย้ายที่จากต้นฉบับ

เรื่องปฏิทินอยู่หน้าเกือบท้ายสุดของต้นฉบับ ฉบับนี้ยกมาไว้บทที่ 3 เพราะต้องรู้
เกลิงศกก่อนจึงทำอัตราในบทที่ 4 ได้ · การย้ายทุกครั้งมีป้ายกำกับ และมีแผนที่
เทียบหน้าอยู่ท้ายเล่ม

01 บทที่ 1

ก่อนจะอ่านดวงชะตา เรากำลังคำนวณอะไรอยู่?

ก่อนจะมีคำทำนายหนึ่งประโยค ต้องคำนวณอะไรบ้าง — บทนี้ชวนเดินจากวันเกิดไปถึงดวงชะตาทั้งดวง อธิบายว่าทำไมระบบของตำราไม่ถามสถานที่เกิด วิธีดูว่าแต่ละข้อความเป็นคำของใคร และเหตุใดเมื่อตำราไม่บอก เราจึงไม่เดาให้เนียน

ต้นฉบับ	ต้องผ่านมาก่อน	บทนี้ส่งต่อ	ท้ายบท
ไม่มีเลขหน้า	ไม่ต้อง	แผนที่ทั้งเล่ม	ไม่มีแบบฝึกหัด
บทนี้เขียนใหม่ทั้งบท	เริ่มอ่านที่บทนี้ได้เลย	ไปทุกบทที่เหลือ	เริ่มลงมือที่บทที่ 2

บทนี้ไม่มีในต้นฉบับ

บทนำนี้เป็นของฉบับเรียบเรียง มิได้ถอดจากบทนำในต้นฉบับ ทุกครั้งที่บทนี้พูดถึงวิธีคำนวณ จะชี้ไปยังบทที่ระบุเลขหน้าต้นฉบับไว้แล้ว ไม่สรุปแทนตำราเอง — ทั้งบทจึงตัดป้าย **ผู้เขียน** ตลอด และไม่มีบรรทัดใดอ้างว่าตำราพูด

บทที่ 1-3 · เลข หน่วย ปฏิทิน — เครื่องมือที่ต้องมีก่อนทุกชั้นด้านล่าง

ทุกกล่องรับตัวเลขจากกล่องก่อนหน้า — ถ้าคลาดตั้งแต่ต้น ความคลาดนั้นเดินต่อไปทั้งสาย

รูป 1.1 · ทั้งเล่มในรูปเดียว. เล่มนี้เดินจากซ้ายไปขวา วันเกิดเข้าทางบนสุด เวลาเกิดเข้าทางล่าง แล้วมาบรรจบกันเป็นดวงชะตา · บทที่กำกับไว้ใต้กล่องคือที่ที่ค่านั้นถูกคำนวณจริง

ผู้เขียน

ขอบเขตเนื้อหาของหนังสือเล่มนี้

ลองนึกถึงกรณีต่อไปนี้

สมมติว่าคนสองคนใช้วัน เดือน ปี และเวลาเกิดของคนเดียวกัน คนแรกเปิดตำราแล้วค่อย ๆ คำนวณด้วยมือ อีกคนกรอกข้อมูลเดียวกันลงในโปรแกรม สุดท้ายทั้งคู่ผูกดวงชะตาแล้วได้ตำแหน่งดาวตรงกันทุกจุด

จากผลที่ได้ เรายืนยันอะไรได้บ้าง?

คำนวณด้วยมือ

โปรแกรม

ตำแหน่งเดียวกัน

เรายังไม่ได้พิสูจน์ว่าคำทำนายใดถูก และยังไม่รู้ด้วยซ้ำว่าชีวิตของเจ้าชะตาจะเป็นอย่างไร สิ่งที่เรารู้มีเพียงว่า **ทั้งสองคนคำนวณตามกฎชุดเดียวกัน และทำซ้ำผลลัพธ์ของกันและกันได้**

นี่คือขอบเขตที่หนังสือเล่มนี้จะกล่าวถึง

ก่อนจะพยากรณ์ว่า “ดาวดวงนี้ให้คุณ” หรือ “ดาวดวงนั้นให้โทษ” ผู้คำนวณจำเป็นต้องตอบคำถามพื้นฐานเสียก่อนว่า วันเกิดถูกนับอย่างไร เวลาเริ่มจากตรงไหน ดาวแต่ละดวงอยู่ตำแหน่งใด และ ลัคนา (ลัก-คะ-นา) ตกอยู่ในราศีใด หากตัวเลขที่ใช้

คำนวณต่างกัน ผลพยากรณ์ก็ย่อมต่างกันได้ แม้ผู้พยากรณ์จะใช้หลักการตีความเหมือนกันก็ตาม

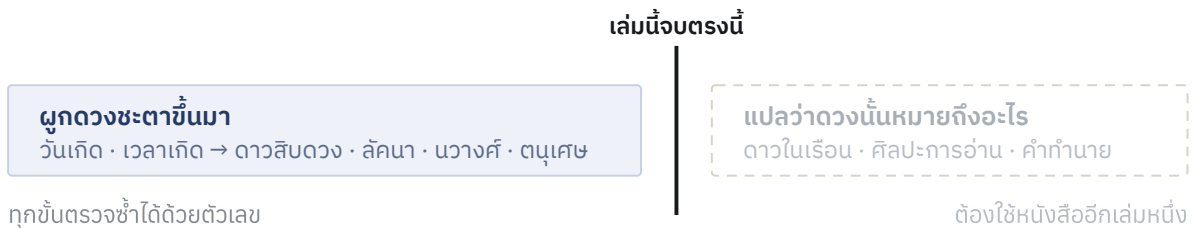
เนื้อหาของเล่มนี้

สี่ช่องซ้ายตอบด้วยตัวเลขที่ตรงซ้ำได้ · ช่องขวาตอบด้วยการตีความ ซึ่งเล่มนี้ยังไม่แตะ

รูป 1.2 · สี่คำถามที่ต้องตอบให้ได้ก่อน. ถ้าสี่ช่องซ้ายต่างกัน ช่องขวาก็ต่างกันได้ทันที แม้ผู้พยากรณ์สองคนจะใช้หลักการตีความชุดเดียวกัน

หนังสือเล่มนี้จึงเริ่ม **ก่อนการพยากรณ์** โดยใช้วันเกิดและเวลาเกิดเป็นจุดตั้งต้น แล้วคำนวณจนได้ตำแหน่งดาวสิบบดวง นวางศ์ (นะ-วาง) ตรียางศ์ (ตรี-ยาง) และ ตบุเศษ (ตะ-บุ-เสด) ครบทั้งดวงชะตา ทุกขั้นมีตัวเลขให้ย้อนตรวจ และมีตัวอย่างให้คำนวณซ้ำ

รูป 1.3 · เส้นแบ่งของเล่มนี้. ครึ่งซ้ายคือสิ่งที่พิสูจน์กันได้ด้วยการคำนวณซ้ำ ครึ่งขวาคือสิ่งที่พิสูจน์แบบนั้นไม่ได้ — เล่มนี้เหลืออยู่ฝั่งซ้ายทั้งเล่ม

ความหมายของดาวในเรือน ศิลปะการอ่านดวงชะตา และคำทำนาย เป็นอีกเรื่องหนึ่งซึ่งต้องอธิบายในหนังสือเล่มอื่น สรุปลงได้ว่า **เล่มนี้สอนว่าดวงชะตาหนึ่งผู้เกิดขึ้นมาได้อย่างไร ยังไม่ได้สอนว่าดวงชะตานั้นแปลว่าอะไร**

สูตรหลักมาจาก *คัมภีร์โหราศาสตร์ไทย ฉบับสมบูรณ์* ของหลวงวิศาลดรุณกร (อิน สารีกบุตร) ภาคที่ ๑ พระสุริยยาตร์ (พระ-สุ-ริ-ยะ-ยาตร์) และมานัตต์ (มา-นัต) ซึ่งรวมพิมพ์เมื่อ พ.ศ. 2508 ผมไม่ได้เขียนสูตรชุดใหม่ขึ้นแทนตำรา ฉบับนี้เพียงขยายความเดิมทีละขั้นให้ผู้อ่านติดตามได้ และระบุให้ชัดทุกครั้งว่า ส่วนใดมาจากต้นฉบับ ส่วนใดเป็นคำอธิบายของผม

ฉบับนี้ทำ

- + คลี่ข้อความเดิมให้เดินตามได้ทีละขั้น
- + จัดลำดับใหม่ตามทางเดินของตัวเลข
- + บอกทุกครั้งว่าบรรทัดนั้นเป็นคำของใคร

ฉบับนี้ไม่ทำ

- เขียนสูตรชุดใหม่ขึ้นแทนตำรา
- ตัดสินแทนตำราว่าวิธีไหนถูกต้องกว่า
- เติมคำที่ตำราไม่ได้ให้ไว้

ผู้เขียน

เหตุผลที่หนังสือเล่มนี้ไม่ถามสถานที่เกิด

ผู้ที่เคยใช้โปรแกรมผูกดวงชะตาสมัยใหม่อาจคุ้นกับช่องกรอกจังหวัด ประเทศ ละติจูด และลองจิจูด แต่เครื่องคำนวณตามตำราเล่มนี้ไม่ถามข้อมูลเหล่านั้นเลย โดยถามเพียงวันเกิดและเวลาเกิดที่นับตามระบบของตำราเท่านั้น

โปรแกรมสมัยใหม่

เชียงราย ตารางของตัวเอง

กรุงเทพฯ ตารางของตัวเอง

นราธิวาส ตารางของตัวเอง

ปรับตารางใหม่ตามพิกัดของแต่ละที่

— ต้องรู้ละติจูดและลองจิจูดก่อน

ตำราเล่มนี้

เชียงราย

กรุงเทพฯ

นราธิวาส

ตำราพกไปใช้ได้ คำนวณซ้ำกันได้

— แลกกับการไม่ปรับตามสถานที่เป็นรายคน

ตารางอ้างอิงชุดเดียว
ใช้กับทุกคน ทุกที่

รูป 1.4 · ความต่างอยู่ที่ตรงไหน. ภาพนี้เป็นแผนผังของสองวิธี ไม่ใช่คำที่วัดจริง — ความยาวทางด้านซ้ายบอกเพียงว่า “ไม่เท่ากัน” เท่านั้น · ก้องฟ้าอ้างอิงที่ซ่อนอยู่ในตารางชุดเดียวนั้นมีลักษณะอย่างไร เป็นเรื่องของบทที่ 9

จึงเกิดคำถามว่า หากไม่ทราบสถานที่เกิด จะคำนวณตำแหน่งบนท้องฟ้าได้อย่างไร?

คำตอบคือ **ตำราใช้ตารางเวลาอ้างอิงชุดเดียว มิได้ปรับตารางใหม่ตามสถานที่เกิดแต่ละแห่ง** ผู้คำนวณจึงใช้ตารางเดียวกันไม่ว่าจะเกิดที่ใด

สำหรับคนในยุคที่ยังไม่มี GPS ไม่มีฐานข้อมูลพิกัด และไม่มีโปรแกรมคำนวณทันที วิธีนี้มีข้อดีชัดเจนมาก ตำราพกไปใช้ได้ คำนวณซ้ำกันได้ และไม่ต้องเริ่มจากการวัดตำแหน่งของเมืองทุกครั้ง

อย่างไรก็ตาม วิธีนี้ก็มีข้อจำกัด

ได้อะไร	แลกกับอะไร
+ ตำราพกไปใช้ที่ไหนก็ได้	- กลางวันของแต่ละพื้นที่ยาวไม่เท่ากัน
+ สองคนคำนวณแล้วได้ผลตรงกัน	- เวลาที่ดวงอาทิตย์ขึ้นจริงเปลี่ยนตามสถานที่
+ ไม่ต้องวัดตำแหน่งของเมืองก่อนทุกครั้ง	- ผลที่ได้จึงไม่ใช่การปรับท้องฟ้าเป็นรายคน

กลางวันของแต่ละพื้นที่ยาวไม่เท่ากัน และเวลาที่ดวงอาทิตย์ขึ้นจริงย่อมเปลี่ยนไปตามสถานที่ หากใช้ตารางเวลาอ้างอิงชุดเดียวกับทุกคน การคำนวณย่อมมิได้ปรับท้องฟ้าให้ตรงกับสถานที่เกิดเป็นรายคน

หนังสือเล่มนี้จะไม่รับตัดสินแทนผู้อ่านว่าวิธีดังกล่าว “ดี” หรือ “ไม่ดี” สิ่งที่ตรวจสอบได้ก่อนคือคำนวณตามวิธีของตำราให้ถูกต้อง แล้วในบทที่ 9 จึงค่อยถอดค่าจากตารางกลับมาพิจารณาว่า ท้องฟ้าอ้างอิงที่ซ่อนอยู่ภายในมีลักษณะอย่างไร

หลักสำคัญของหนังสือทั้งเล่มคือ ต้องรู้เสียก่อนว่า **วิธีคำนวณแต่ละอย่างมุ่งหาค่าใด** จึงจะเปรียบเทียบกับวิธีอื่นได้อย่างเป็นธรรม

	ค่าที่ตารางของตำราให้	ความยาวกลางวันจริง (วันเดียวกัน)
พื้นที่เหนือ		
พื้นที่กลาง		
พื้นที่ใต้		

แถบซ้ายยาวเท่ากันทั้งสามแถว เพราะตำราใช้ตารางชุดเดียว — แถบขวาคือสิ่งที่ท้องฟ้าจริงทำ

รูป 1.5 · ราคาของความสะดวก. ตารางชุดเดียวทำให้สองคนคำนวณแล้วได้ผลตรงกันเสมอ แต่ค่าที่ได้ก็เท่ากันทุกพื้นที่ด้วย **ผัดนี้ไม่มีตัวเลขจากตำรา** เป็นภาพอธิบายเหตุผล ส่วนตัวเลขจริงอยู่ในบทที่ 9

ผู้เขียน

ลำดับการคำนวณจากวันเกิด หนึ่งวันไปสู่ดวงชะตาหนึ่งดวง

เมื่อเปิดตำราเก่า อาจพบคำว่า

 --- hr/>

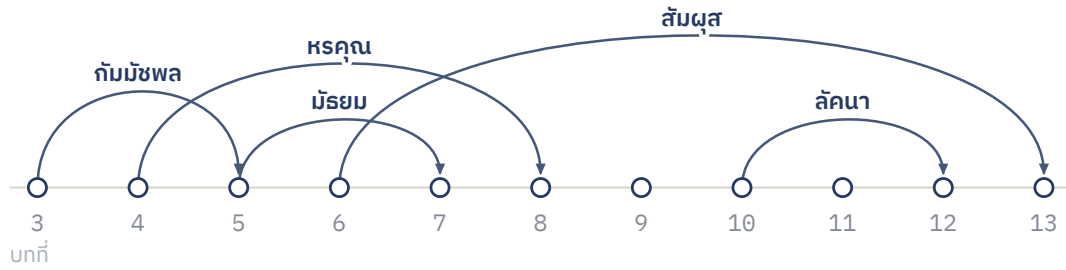
จรคุณ	กัมมชพล	มรรย	ลัมมุส
จร-ระ-คุณ	กัม-มช-พล	มรร-ระ-ม	ลัม-มุส
เลขวันสัมบูรณ์	ตัวสะสมวันละ 800	ตำแหน่งเฉลี่ยของดาว	ตำแหน่งจริงหลังแก้ค่า
บท 4	บท 3	บท 5	บท 6

เลขบทคือบทที่นิยามค่านั้นเต็ม ๆ พร้อมตัวอย่างคำนวณ — ยังไม่ต้องจำตอนนี้

หากพิจารณาคำเหล่านี้ตามลำดับการคำนวณ ก็จะเข้าใจได้ง่ายขึ้น

การคำนวณเริ่มจากวัน เดือน ปี แล้วแปลงเป็น “เลขวันสะสม” จากนั้นจึงนำเลขชุดนั้นไปคำนวณตามสูตรทีละขั้นจนได้ตำแหน่งดาว แล้วนำเวลาเกิดมาช่วยหาลัคนา ก่อนประกอบทุกส่วนเป็นดวงชะตา

ตารางต่อไปนี้แสดงลำดับการคำนวณตลอดทั้งเล่ม ยังไม่ต้องจำชื่อทุกคำ เพียงดูว่าแต่ละช่วงใช้ค่าใด และได้ค่าใดไว้ส่งต่อ

รูป 1.7 · ค่าหนึ่งค่าข้ามไปไกลแค่ไหน. เส้นโค้งแต่ละเส้นคือค่าหนึ่งค่าที่คำนวณเสร็จในบทหนึ่ง แล้วถูกเรียกใช้อีกครั้งในบทที่ปลายอีกข้าง — เส้นที่ยาวที่สุดคือสัมผัส ซึ่งเดินจากบทที่ 6 ไปจนถึงการผูกดวงในบทที่ 13

ฉบับนี้จึงเรียงบทใหม่ตามลำดับการคำนวณ มิได้เรียงตามหน้าของต้นฉบับ ตำราเดิมเขียนสำหรับผู้เรียนในยุคที่มีพื้นฐานและมีปูมอยู่ในมือแล้ว ส่วนฉบับนี้ถือว่าผู้อ่านเริ่มจากศูนย์ ทุกครั้งที่ย้ายเนื้อหาจากหน้าเดิมจะมีป้ายกำกับไว้ และท้ายเล่มมีแผนที่ให้ย้อนกลับได้ว่า เนื้อหาแต่ละหน้าของตำราไปอยู่ตรงไหนในหนังสือเล่มนี้

หากยังจำชื่อค่าเหล่านี้ไม่ได้ก็ไม่ใช่ไร ขอเพียงจำภาพรวมว่า การคำนวณจะนำค่าที่ได้ไปใช้ต่อในขั้นถัดไป เมื่อถึงแต่ละบทก็จะหยุดพิจารณาทีละค่า พร้อมลองคำนวณจากตัวอย่างจริง แล้วศัพท์ที่ดูยากจะค่อย ๆ กลายเป็นชื่อเรียกของสิ่งที่กำลังทำอยู่

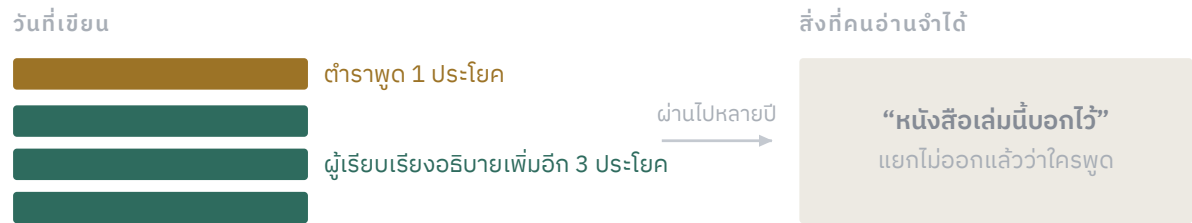
ผู้เขียน

ที่มาของข้อความในเล่มนี้

หนังสือที่เรียบเรียงจากตำราเก่ามักมีปัญหาเรื่องที่มาของถ้อยคำในแต่ละส่วน

ผู้เรียบเรียงอ่านข้อความจากต้นฉบับหนึ่งประโยค แล้วเพิ่มคำอธิบายอีกสามประโยค หลายปีต่อมา ผู้อ่านอาจจำได้เพียงว่า “หนังสือเล่มนี้บอกไว้” แต่แยกไม่ออกแล้วว่าประโยคไหนเป็นคำของผู้แต่งเดิม และประโยคไหนเป็นคำอธิบายที่เพิ่มภายหลัง

ฉบับนี้จึงใช้ป้ายกำกับห้าแบบตลอดทั้งเล่ม มิใช่เพื่อทำให้หนังสือดูเป็นวิชาการ แต่เพื่อให้ตอบคำถามได้เสมอว่า **ข้อความที่กำลังอ่านเป็นคำของใคร**

ป้ายห้าแบบมีหน้าที่เดียว — แยกแถบสีทั้งสองฝั่งออกจากกันตลอด มิให้รวมเป็นข้อความเดียว

รูป 1.8 • เสียงสองเสียงหลอมเป็นเสียงเดียวได้อย่างไร. ปัญหานี้มิได้เกิดจากเจตนา แต่เพราะไม่มีป้ายกำกับว่าบรรทัดใดเป็นของใคร

ป้าย	กำลังอ่านอะไร	ย้อนตรวจได้อย่างไร
เรียงเรียงจากตำรา น. X	เนื้อหาส่วนใหญ่ — เขียนใหม่จากตำรา	อ้างเลขหน้าได้เสมอ • ตัวเลขทุกตัวตรงกับคำถอดจากภาพ
ตำรา	ยกข้อความต้นฉบับมาตรง ๆ	ตรงกับคำถอดตัวต่อตัว คงเลขไทย — เครื่องตรวจบังคับ
ผู้เขียน	คำอธิบาย การจัดลำดับ แบบฝึกหัด	ไม่อ้างว่าตำราพูด
มติของฉบับนี้	จุดที่ตำราเจียบ เจ้าของเลือกทางใดทางหนึ่ง	มีบันทึกเหตุผลของมติกำกับไว้ทุกครั้ง
นอกตำรา	ดาราศาสตร์ปัจจุบัน สำนักอื่น ประสพการณ์	มีแหล่งอ้างอิงกำกับ — ไม่รวมสำนักเจียบ ๆ

ตาราง 1.2 • ป้ายห้าแบบ — เพื่อให้รู้เสมอว่ากำลังอ่านคำของใคร. ป้ายเหล่านี้ปิดไม่ได้ • สีของเส้นริมซ้ายกับด้านบนป้ายบอกเรื่องเดียวกัน เพื่อให้พิมพ์ขาวดำแล้วยังแยกออก

ห้าป้าย เมื่อวางเรียงกันจริง

เรียงเรียงจากตำรา น. 39

ตั้งมียมลง แล้วลบ 2 ราศี 20 องศา — เลขราศีของผลลัพธ์เรียกว่าเกณฑ์

ตำรา · ยกมาตัวต่อตัว น. ๓๙

“ถ้าจะทำสัมมุสพระอาทิตย์ ให้ตั้งมียมพระอาทิตย์ลง เอา ๒ ลบราศี ๒๐ ลบองศา เศษในราศีเป็นเกณฑ์”

ผู้เขียน

เหตุใดจึงต้องลบ 2 ราศี 20 องศา? ตำราไม่ได้อธิบาย เพียงสั่งให้ทำ

จัดลำดับใหม่จากต้นฉบับ

ในตำรา มียมกับสัมมุสอยู่ในบทเดียวกันต่อเนื่องกัน ฉบับนี้แยกเป็นสองบท เพราะสองขั้นนี้ตอบคนละคำถาม

นอกตำรา · ดาราศาสตร์ปัจจุบัน

ค่าแก๊สูงสุดของตำราคือ 134 ลิบดา · ในแบบจำลอง USNO/JPL ใกล้เคียง 115 ลิบดา

U.S. Naval Observatory, *Approximate Solar Coordinates* · JPL, *Approximate Positions of the Planets* — เข้าถึง 10 ส.ค. 2569

รูป 1.9 · ห้าเสียงในหน้าเดียวกัน. ตัวอย่างทั้งห้านี้มาจากบทที่ 6 ของเล่มนี้ มีใช้ข้อความสมมติ — มีเพียงกล่อง [ตำรา] ที่ใช้เลขไทย เพราะคงตามต้นฉบับ ส่วนที่เหลือใช้เลขอารบิก ความต่างของตัวเลขจึงเป็นสัญญาณอีกชั้นหนึ่ง โดยไม่ต้องอ่านป้าย

ในการอ่านรอบแรก ผู้อ่านไม่จำเป็นต้องหยุดดูทุกป้าย อ่านเนื้อหาต่อไปได้ตามปกติ แต่เมื่อพบตัวเลขที่สงสัยหรืออยากรู้ว่าข้อสรุปมาจากไหน ป้ายเหล่านี้จะช่วยให้ย้อนกลับไปถึงหน้าต้นฉบับหรือเหตุผลที่ใช้ตัดสินใจได้

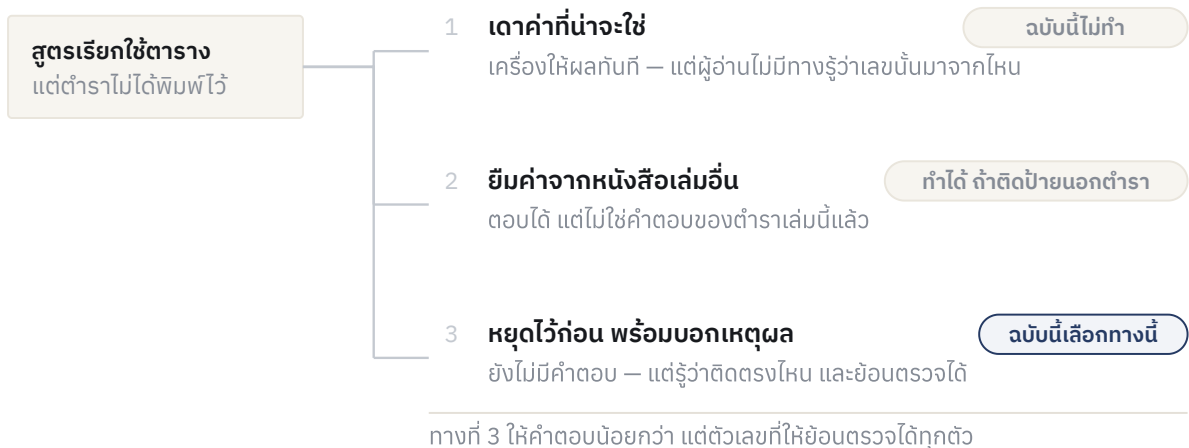
ฉบับนี้มุ่งให้หนังสืออ่านง่าย แต่คำว่าอ่านง่ายมิได้หมายถึงการผสมทุกเสียงเข้าด้วยกันจนแยกที่มาไม่ออก เพราะหากวันหนึ่งพบหลักฐานใหม่ ต้องรู้ก่อนว่าสิ่งใดเป็นข้อความเดิม และสิ่งใดเป็นส่วนที่แก้หรืออธิบายเพิ่มเติมได้

ผู้เขียน

หลักปฏิบัติเมื่อตำราให้ข้อมูลไม่ครบ

สมมติว่าคำนวณตามสูตรมาเกือบจบแล้ว เมื่อถึงขั้นสุดท้าย ตำรากลับบอกให้ “เอาค่าจากตารางมาบวก” ทั้งที่หน้าต้นฉบับที่มีอยู่ไม่ได้พิมพ์ตารางนั้นไว้

มีทางเลือกอย่างน้อยสามทาง ทางแรก เดาค่าที่น่าจะใช่แล้วคำนวณต่อ ทางที่สอง นำค่าจากหนังสือเล่มอื่นมาใช้ และทางที่สาม หยุดไว้ก่อนพร้อมระบุว่าหลักฐานยังไม่พอ

รูป 1.10 · สามทาง เมื่อหลักฐานไม่พอ. ความต่างของสามทางนี้ไม่ได้อยู่ที่ความแม่นยำ แต่อยู่ที่ว่าอีกสิบปีข้างหน้า ยังบอกได้ไหมว่าเลขตัวนั้นมาจากไหน

สองทางแรกอาจทำให้เครื่องคำนวณให้ผลได้ทันที แต่ยังมีคำถามตามมาว่า ผลนั้นยังนับเป็นคำตอบจากตำราเล่มนี้อยู่หรือไม่ หากไม่ติดป้าย ผู้อ่านย่อมไม่อาจรู้ว่ตัวเลขส่วนใดมาจากต้นฉบับ และส่วนใดมาจากความรู้ที่ผู้เรียบเรียงเพิ่มเติมไว้

ฉบับนี้ยึดหลักว่า

เมื่อตำราไม่บอก จะไม่เติมโดยซ่อนที่มา

หากหลักฐานไม่พอ เครื่องคำนวณจะหยุดและแจ้งเหตุผล หากจำเป็นต้องเลือกวิธีหนึ่งเพื่อคำนวณต่อ จะติดป้ายว่าเป็นมติของฉบับนี้ หากนำความรู้จากภายนอกมาใช้ จะระบุแหล่งที่มาอย่างชัดเจน

ตลอดทั้งเล่มจะพบทั้งเศษศูนย์ที่ตำราอธิบายไว้ไม่ครบ ตารางที่สูตรเรียกใช้แต่ยังไม่พบ และตัวเลขบางจุดที่ข้อความกับอุทาหรณ์ไม่ตรงกัน ฉบับนี้จะระบุว่าเรารู้อะไร ยังไม่รู้อะไร และเหตุใดจึงดำเนินต่อหรือหยุด แม้บางจุดยังไม่มีคำตอบ วิธีนี้ก็ยังไม่เชื่อถือว่าการให้คำตอบโดยไม่ทราบที่มา

สามกรณีที่พบบ่อย

1

เศษศูนย์ที่อธิบายไว้ไม่ครบ

สูตรบอกให้หารเอาเศษ แต่ไม่ได้บอกว่าเศษ 0 ให้ทำอย่างไร

2

ตารางที่สูตรเรียกใช้ แต่ยังไม่พบ

สูตรสั่งให้เปิดตาราง แต่หน้าที่มีอยู่ไม่ได้พิมพ์ตารางนั้นไว้

3

ข้อความกับอุทาหรณ์ไม่ตรงกัน

คำอธิบายระบุอย่างหนึ่ง แต่ตัวอย่างในตำราแสดงอีกอย่าง

ทั้งสามกรณี ฉบับนี้จะระบุสิ่งที่รู้ สิ่งที่ยังไม่รู้ และเหตุที่ดำเนินต่อหรือหยุด

แนวทางการอ่านหนังสือเล่มนี้คือ เริ่มจากเลข หน่วย วัน เวลา และสูตร แล้วจึงพิจารณาว่าตัวเลขแต่ละส่วนประกอบกันเป็นดวงชะตาได้อย่างไร

บทถัดไปจึงเริ่มจากเรื่องที่ดูธรรมดาที่สุด แต่หากเข้าใจผิด ทุกบทต่อ ๆ ไปจะอ่านยากทันที นั่นคือ **เลขและหน่วยของตำรา** ซึ่งจะอธิบายว่าเหตุใดหนึ่งองศาจึงมีหกสิบสิบดา หนึ่งวันจึงแบ่งเป็นหกสิบส่วน และการทดข้ามหลักจึงสำคัญกว่าการจำสูตร

ศัพท์ที่บทนี้เอ่ยถึง — และบทที่สอนจริง

ลัคนา	ราศีและองศาที่กำลังขึ้นจากขอบฟ้าตะวันออก ณ เวลาเกิด บท 2
กัมมัชพล	ค่าสะสมที่เดินวันละ 800 หน่วย ตัวตั้งของดาวทุกดวง บท 3
หสคุณ	จำนวนวันสะสมนับจากจุดตั้งต้นของตำรา — เลขวันสัมบูรณ์ บท 4
สัมปยุส	ตำแหน่งจริงของดาวหลังแก้มรณด้วยฉายาแล้ว บท 6

บทนี้เพียงเอ่ยชื่อไว้ให้คุ้นหู ยังไม่ต้องจำ — นิยามเต็มพร้อมตัวอย่างอยู่ในบทที่กำกับไว้

ย้อนกลับไปต้นฉบับ

บทนี้ไม่มีเลขหน้าต้นฉบับให้ย้อน เพราะไม่ได้ถอดมาจากหน้าใดของตำรา — เป็นบทนำที่เขียนขึ้นใหม่ทั้งบท

การย้อนตรวจของบทนี้จึงทำได้อีกทางหนึ่ง คือตามข้อความไปยังบทที่ถูกอ้างถึง ซึ่งทุกบทนั้นมีเลขหน้ากำกับไว้แล้ว

บท 2	เลขและหน่วย — เริ่มลงมือคำนวณจริงที่นี่
บท 9	ท้องฟ้าอ้างอิงที่ซ่อนอยู่ในตารางชุดเดียว
ท้ายเล่ม	แผนที่เทียบหน้าต้นฉบับกับบทในเล่มนี้